

מסורת הש"ס

- א) תנאים ומתניין.
- ב) ודרכיה מן הדין.
- ג) שנת ק"ץ. חרות.
- ד) שנת שמיטה.
- ה) ני רש"ל (ו) ומנ"כ ביבמות לר"ז.

אלו דברים פרק ששי פסחים

עב.

עין משפט
נר מצוה

מא א מי פטרי מהל
פטרי התוקפין
הלכה ל וימי הלכות
שנות הלכות
פב ב א מי פרי מהל
שנות הלכה :

אי נימא כטופס. ככזור שהוא זכר אחר: שמעט מינה. מדקמינ
חיב אלמא פסול הוא: עקירה כטופס. שלל נמשון לעקור
פסקא ממנו הוא עקירה כעוקר מדעת: מה לי שאין ראויין.
עוקר לאו טועה בדבר מצוה הוא ואמאי פטר ליה ר' יהושע גרואין
והלא לא טעה נז שידע שאינו פסקא:
רישא. הפסקא ששחטו: סיפא.
ושאר כל הזבחים: אכולוסא.
חבורה גדולה מאד: הלא לא דמי.
רישא לסיפא דרישא כעוקר ולא
טועה הוא: לר"א. דדאין הא ק"ו
לא שאני ליה בין עוקר לטועה:
ומקשי ר' יהושע דשני ליה. לימא
ליה דלא דמי טועה לעוקר אמאי
אחד ליה טעמא משום שניה דבדכ
האכור כו': כספס שאין לו קצבה.
אין משבון לפסקים וזה שמאל טלה
זה עומד בעורה ככזור שהוא זכור
מנעלו ושחטו לשם מי שהוא:
טינוקוס דיש לכן קצבה. מי שיש
לו שני טינוקות אחד למול בשנת
ואחד למול באחד בשנת יודע הוא
שאין לו למול בשנת אלא אחד: ושכח
ומל אם של אחר השנת כשכח חייה.
דעשה בדבר מצוה ולא עשה מצוה
הוא לעדיין לא הגיע זמנו ומודה רבי
יהושע דחיב: א ש לא ערב שנת
כשנת. ככזור שהוא של שנת חיה
של ערב שנת היה לחמול חולה או
שנאנס ומילה שלל בזמנה אינה דוחה
את השנת להוליל ועבר זמנה ימתין
עד למחר: ר' אליעזר מחייב טעמא.
לדין ליה טועה בדבר מצוה ועשה
מצוה פטור: רבי יהושע עומר.
דעשה בדבר מצוה ועשה מצוה פטור
ואע"ג דחילל שנת ועשה שלא מדת
מלל מקום מצוה מילה קיים. והכא
נמי אע"ג דלית להו קצבה ליפטר
דמלל מקום עשה מצוה דכל הזבחים
שנאנסו שלא לשמן כשירין וזה שמאל
זכר אחד ככזור ושחטו לשם ממדי
ציבור בער לנחשו הראשון: הכא
כמאי עסקין כגון שקדם ומל אם של
ערב שנת כשנת. נעשה שמל את
זה עדיין שניה עומדין דמשום הכי
פטור דטרוד היה נחמד מן דודיע
הוא שחיס חובת האחד עליו וממני
כגון דקדים ושחטינהו לאימורי זכור
דשחמא לא הוא טרוד ועסק
כשחטינות: ואע"ג כו'. נתמיה:
[מאבל ערב שם מקום]: ושנת ומל
אם של ערב שנת כשנת דחיב.
ואע"ג דעשה מצוה: על מה נחלקו
כו'. וקס"ד השתא כרישא מחייב ר'
מאיר כשאל את שניה ע"י [שסבור]
כיון ששניה כבר הגיע זמן ומל של שנת
מחלה שזמנו היום ואחר כך מל את
של אמתול וחק על גב דעשה מצוה
דמהילי לשל שנת לאו טועה בדבר
מצוה הוא וסיפא פטור משום דטרוד
כשל שנת והחלק לו של מחר דהא

שמעת מינה עקירה בטעות היא עקירה. לומר ר"י פלוגתא
היא בהתכלת [וממנות מט.]: הא לא רבי רישא כעוקר
כו'. ומאי קאמר ר' יהושע שכן שניה שמו בדבר האכור אפילו
שניה שמו בדבר המותר נמי חיב כיון שהוא עוקר:
לרבי יהושע דשני ליה לרישא ליה
הכי. מינה לרשיב"א הא
אפי' אי מוקמי' כולה כטועה ע"כ
רבי יהושע לכדרי דרבי אליעזר
קאמר לדלידיה רישא אפילו שניה
לדבר המותר חיב כיון דלא עשה
מצוה דמתי' מוקמי' בגמלא כדרי
שמעון דלית ליה היכא דלא עשה
מצוה חיב כדרי יהושע כפרק רבי
אליעזר דמילה כפסוי (שנת ק"ז). דלמך
רבי שמעון לא נחלקו רבי אליעזר
ודרי יהושע על ב' טינוקות אחד
למול אחר השנת ואחד בשנת ושכח
ומל את של אחר השנת כשנת דחיב
משום דלא עשה מצוה א"כ מה
שהורן לומר דרישא משום דשניה
לדבר האכור היינו לדברי רבי אליעזר
לדרי אליעזר כסיפא נמי לא עשה
מצוה דפסל לעיל אחרים לשם פסקא
ואומר ר"י דכחמה מקומות מלי
למיר ולעמעמיך ולא קאמר ועוד
דלא דמי לטינוקות דהכא דלא חיב
כשמל של אחר השנת בשנת לפי שלא
עשה מצוה וגם לא נימנה שנת
לדחות אלל אומו טינוק אלל פסקא
שניה לדבר המותר פטור כיון
שניתנה שנת לידמות אלל אומר פסקא
אם היה שחטו לשמו:

נהרות הב"ח

ב) נהר לישני ליה הכי
קאמר לר"ז ויתנה הכי
נחלק:

מוסף רש"י

ושח ומל את של
אחר השנת כשנת
חיב. דעשה בדבר מצוה
ולא עשה מצוה הוא נחמד
ליה הנהרה שלל לניק
וכה אפילו ר' יהושע
מקד ושנת ק"ז. רבי
אליעזר מחייב טעמא.
דמילה שלל חומה אינה
דוחה שנת ואע"ג דעשה
בדבר מצוה. כיה טורח
כחזו של שנת שחטן כ'
טעם מה וחק מה מול
מצוה שחי רש"י הוא למול
אלל טעם דהיה שחט. כ"ל
לר"א שניה בדבר מצוה
ועשה מצוה שם טעם כיון
טעמא חיב ושמו.

רבינו חננאל

אוקימנא כעוקר ומפרש
אינו שחטו אלא ליכא
שלמים. והאי דקתיני סיפא
ורשא כל הזבחים ששחטו
לשם פסק בשבת שחל
לחות כו"ו אמ אין ראויין
לא שחט כגון שהיו נקבות
או זכרים בני שחית חייב.
ואם ראויין הן ר' אליעזר
מחייב חטאת ורבי יהושע
פטור. אוקימנא כשחטה
ככזור כי הובח של
פסק הוא ששחט ומצא
שטמה וישחט זבח אחר.
ועמדה רישא בעוקר לשם
פסק מעלו ושחטו לשם
שלמים וסיפא כשחטה.
ואמרינן איני דרישא
בעוקר וסיפא כשחטה.
וחתנא אמר רבי אליעזר
ומה אם הפסק שחטו
הוא עצמו לשחטו כשנת
לשם פסק אלא מני
לשמה שבו ושחטו לשם
שלמים חיב. שאר זבחים
שאמרין לשחטן כשנת
לשמן כשחטה את שכן
אינו דין שיהא חיב. ואם
איחא נימא לא דמי רישא
בעוקר ולפנין חיב, אי
היה רישא נמי כשחטה
כסיפא לא היה מחייב
מדי. ושניין לר' אליעזר
לא שני ליה בין עוקר
לטועה משום הכי לא
פריך הכי, לוי יהושע שני
ליה. והכי קאמר ר' יהושע
לדיד לא קישא רישא
בעוקר וסיפא כשחטה, אלא
לדידן ולא שני לך בין
עוקר לטועה לא אם אמת
טועה בפסק שחטה כדרי

כמאי עסקין אלימא בטועה שמעת מינה
עקירה בטעות היא עקירה אלא כעוקר
אימא סיפא ושאר כל הזבחים ששחטן לשם
הפסקא אם אינן ראויין חיב אם ראויין הן ר'
אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע פוטור ואי
בעוקר מה לי ראויין מה לי שאינן ראויין
אלא פשיטא בטועה רישא בעוקר וסיפא
בטועה א"ר אבין אין ר' רישא בעוקר וסיפא
בטועה אשכחיה רב יצחק בר יוסף לר' אבדו
דהוה קאי באכולוסא דאיניש א"ל מתניתין
מאי א"ל רישא בעוקר וסיפא בטועה תנא
מינה ארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנחא
בכיסיה תנא א"ר אליעזר מה אם פסקא שמותר
לשמו כששניה את שמו חיב וזכרים שחטו
אסורין לשמן כששניה את שמו אינו דין
שיהא חיב ואם איתא הא לא דמי דרישא
בעוקר וסיפא בטועה לר' אליעזר לא שני
ליה לר' יהושע דשני ליה ב) לישני ליה הכי
הכי קאמר ליה לדידי לא דמי רישא בעוקר
וסיפא בטועה לדידך לא אם אמרת בפסקא
ששניה את שמו לדבר האכור תאמר בזבחים
אליעזר אימורי ציבור יוכיחו שחן מותרין
לשמן והשוחט לשמן חיב אמר לו רבי
יהושע לא אם אמרת באימורי ציבור שכן
יש להן קצבה תאמר בפסקא שאין לו קצבה
למימרא דכל היכא דאית ליה קצבה מחייב
רבי יהושע והרי טינוקות דיש להן קצבה
ותנן מו שהיו לו שני טינוקות אחד למולו
אחר השבת ואחד למולו בשבת ושכח ומל
את של אחר השבת בשבת חיב אחד למולו
בע"ש ואחד למול בשבת ושכח ומל את
של ר' יהושע פוטור א"ר אמי הכא כמאי עסקין
כגון שקדם ומל את של ערב שנת בשבת
דאיכא הך דשבת דטרוד ביה הכא כגון
שקדם ושחטינהו לאימורי ציבור ברישא אי
הכי רבי מאיר אומר אף השוחט לשם
אימורי ציבור פטור אע"ג דקדים ושחטינהו
לאימורי ציבור ברישא ויהתניא רבי חייה
מאבל ערב] א"ר מאיר לא נחלקו ר' אליעזר
ורבי יהושע על שהיו לו שני טינוקות אחד
למול ערב שבת ואחד למול בשבת ושכח
ומל את של ערב שבת ושבת בשבת ושכח
ומל את של אחר השבת בשבת ושכח
נחלקו על שהיו לו שני טינוקות אחד למול
ואחד למול בשבת ושכח ומל את של אחר
השבת בשבת פטור פטור רבי יהושע יפוטור
ותסברא מה החם דלא עביד מצוה פטור רבי
יהושע היכא דקא עביד מצוה
מחייב אמרי דבי רבי ינאי ר' רישא כגון שקדם
ומל את של שבת בערב שבת
שלא

רבינו חננאל (השק"ל)
[ג'א: ששונה לדרבן]
האמר לשחטו בשבת
כגון שלמים וכיזבא בהו.
האמר בשלמים ששחטן
לשם פסק ששנין בשבת
המותר לשחטו בשבת
והוא הפסקא. אמר לו ר'
אליעזר פטורין ויפוטין
יוכיחו שמותרין לשחטן
בשבת והשוחט זכרים
אחרים לשם מיד בשבת
חיב חטאת. אמר לו
ר' יהושע שאני אמורי
צבור שכן יש להן קצבה,
כדמור שני המותרין ושני
מספיק בכל שבת, וכו'
שיש להם קצבה מאחר
ששחטו שכתב החובה,
האמר עומדין באימור
שכתב כשאן ראויין
לשבת כגון חטאת איכא
בהו. האמר בפסקא שאין
לו קצבה, ואקשינו וכו'
לל ויכא דאית ליה קצבה
מחייב ר' יהושע וזה חייב
כפרק ר' אליעזר מו שהיו
לו שני טינוקות אחד למול
אחר השבת ואחד למול
בשבת ושבת ומל את
שלאחר השבת בשבת חיב
חטאת. ומשני ר' אמי
כגון שקדם ומל את של ערב
שבת בשבת דטרוד טורד
בואיך דבשבת, הכא
דקדים שחטו לאימורי
צבור כווישא בהו איכא
מיד דטרוד ביה אי הכי
ר' מאיר אומר אף השוחט
לשם אימורי צבור פטור
ואע"ג דקדים שחטינהו
לאימורי צבור, והא עמי
ר' חייה אמר ר' מאיר
לא נחלקו ר' אליעזר ור'
יהושע על שהיו לו שני
טינוקות אחד למול ערב
שבת וכו', קתני מידת
רישא ושבת ומל של ערב
שבת בשבת שחיב, ותי
גמי דקדים מליחא לדיקא
דשבת האמר רבי מאיר
אע"ג דקדים שחטינהו
לאימורי צבור פטור.
ואמרינן ולעמעמיך חקשי
לך רישא איפא, השתא
רישא דקתני שבת ומל
את של ערב שבת בשבת
דעשה כדבר מצוה ועשה
מצוה שאפי' עובד זמנו
והוא מלי בשבת בן חטעה
ימים, מכל מקום בו מילה
הוא ותיקחיה מהצוה,
סיפא דשבת ומל את
של אחר שבת בשבת
בן בשבת ימים, שאפי'
כשחטה כדבר מצוה לא
עשה מצוה שכן שחטה
ימים אטו בו מילה קא
פטור ר' יהושע, אלא
אמרי דבי ר' ינאי רישא
דמתני' כגון שקדם ומל
את של שבת בערב שבת
ואחד

דואי לא קאמר שמל את שניה דהא לא טעי כהכי. אלמא היכא דלא טרוד האידנא ל"מ מיני: וספכר"ל. דטעמא משום הכי הוא
השתא סיפא דלא עבד מצוה דעדיין לא הגיע זמנו פטור רישא דעבד מצוה מחייב: אמרי דבי ר' ינאי רישא כגון. שנתחלק לו אמתול של שנת
בערב שנת ומלו בערב שנת ועדיין לא נודע טעמו וסבור אזה העומד של שנת הוא ואע"ג דטרוד ציה דרמיא מצוה עליה כפי מחשבתו
וגם עשה מצוה אפילו הכי חיב משום דלא ניתנה שנת לידמות אללו וסיפא ניתנה שנת לידמות אלל של שנת וטעה בדבר מצוה פטור
ואפילו לא עשה מצוה לרבי מאיר פטור. והשוחט לשם אימורי זכור ניתנה שנת לידמות אלל קרבן זכור ואע"ג דקדים שחטינהו
לאימורי זכור הכי שנת ע"י שטרוד כוזה זה זימים שעברו וידוע שזכר זה עומד ליקרב ובהל ושכח שכח שחטו לאימורי זכור ושחטן לשמן:
ואחד